

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/320/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212208138
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4212208138.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zastúpený Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o. so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, proti žalovanému: H. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom X., C. XXXX/XX, t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, poštový priečinok 72, o zaplatenie 594,17 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 7. septembra 2012 č. k. 13C/136/2012-51, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku návrhu, o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ako aj výroku o náhrade trov konania, p o t v r d z u j e.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa) rozsudkom zo dňa 7. septembra 2012 č. k. 13C/136/2012-51 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 96,26 eur spolu s 9 % -ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 41,77 eur od 12. 06. 2009 až do zaplatenia, s 9 % -ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 52,83 eur od 12. 07. 2009 až do zaplatenia, s 9 % -ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 1,66 eur od 12. 08. 2009 až do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Návrh v časti o zaplatenie 497,91 eur spolu s 9 % -ným úrokom z omeškania ročne od 12. 05. 2010 až do zaplatenia zamietol. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 4 Dodatku k Zmluve o pripojení č. MT GSM XXXXXXXXXX z 20. 11. 2008 v znení: „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku.“ je neprijateľná.

O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa, pojednávajúc v neprítomnosti riadne predvolaného právneho zástupcu žalobcu ako aj žalovaného, vychádzal zo zistenia, že Zmluvou o postúpení pohľadávok zo 07. 12. 2011 spoločnosť Slovak Telekom, a.s. ako postupca postúpila na žalobcu ako postupníka pohľadávky voči dlžníkom uvedeným aj v prílohe č. 4 zmluvy, v ktorej je uvedená aj pohľadávka voči žalovanému v úhrnej výške 594,17 eura. Z formulárového tlačiva spoločnosti T-Mobile, a.s. označenom ako Zmluva o pripojení vyplýva, že žalovaný na tlačive vyplnenom uvedenou spoločnosťou dňa 20. 11. 2008 potvrdil

prevzatie jednej mikroprocesorovej SIM karty číslo XXXXXXXXXX pre program služieb Vo veľkom 200 a z Dodatku k tejto zmluve o pripojení, podpísanom zástupcom spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. jej zástupcom (ARMAMOBILE, s.r.o.) a žalovaným dňa 20. 11. 2008 vyplýva, že predmetom dodatku je aj predaj mobilného telefónu NOKIA N95 za maximálnu kúpnu cenu 1,- Sk, žalovaný sa zaviazal užívať mesačný program po dobu 24 mesiacov a podľa bodu 4 uvedeného dodatku, v prípade porušenia tam špecifikovaných zmluvných povinností a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 15 000,- Sk. Spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. ako poskytovateľ služieb zo zmluvy o pripojení fakturovala žalovanému faktúrou s variabilným symbolom XXXXXXXXXX z 22. 07. 2009 za oneskorenie platby sumu 1,66 eur, ktorá bola splatná 11. 08. 2009; faktúrou s variabilným symbolom XXXXXXXXXX z 22. 04. 2010, ktorá bola splatná do 11. 05. 2010, fakturovala žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 497,91 eur, faktúrou s variabilným symbolom XXXXXXXXXX z 22. 05. 2009, ktorá bola splatná do 11. 06. 2009, fakturovala žalovanému mesačný poplatok spolu s hlasovými a nehlasovými službami vo výške 48,92 eur a faktúrou s variabilným symbolom XXXXXXXXXX z 22. 06. 2009, ktorá bola splatná do 11. 07. 2009, fakturovala žalovanému mesačný poplatok spolu s hlasovými a nehlasovými službami ako aj inými poplatkami v úhrnnej výške 52,83 eur. Z činnosti súdu je známe, že spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. zanikla bez likvidácie po zlúčení spoločnosti Slovak Telekom, a.s. s uvedenou spoločnosťou a od 01. 07. 2010 spoločnosť Slovak Telekom, a.s. ako univerzálny právny nástupca prebral celé imanie, všetky práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky zaniknutej spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. Dokazovaním vykonaným z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. postúpila na žalobcu zmluvou zo 07. 12. 2011 aj pohľadávku voči žalovanému vo výške 594,17 eur. Dňa 20. 11. 2008 spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s. vyhotovila Zmluvu o pripojení a súčasne vyhotovila Dodatok k zmluve o pripojení. Súd uvedenú zmluvu o pripojení v znení dodatku z 20. 11. 2008 považuje za zmluvu o pripojení podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z., ktorá je s poukazom na predmet činnosti uvedenej spoločnosti mobilného operátora aj zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka („OZ“) v znení účinnom do 28. 02. 2010. Súd teda zmluvný vzťah účastníkov konania posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. OZ ako aj podľa citovaných ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 610/2003 Z. z., pričom mal za preukázané, že žalovaný ako spotrebiteľ riadne a včas nezaplátil faktúry dodávateľa - mobilného operátora - na mesačné poplatky a čerpané služby, s poplatkom za oneskorenie platby, v úhrnnej výške 96,26 eur. Postupcovi potom dôvodne vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie ceny za poskytnuté služby v uvedenej výške. Z predložených listinných dôkazov súd nemal za preukázané, že by v dôsledku porušenia niektorej zo zmluvných povinností žalovaného špecifikovaných v Dodatku k zmluve o pripojení a zabezpečených zmluvnou pokutou po 497,91 eur, došlo „k následnému vypojeniu SIM karty“ žalovaného spoločnosťou mobilného operátora, pričom podľa názoru súdu, z jazykového výkladu prvej vety zmluvného ustanovenia bodu 4 Dodatku k Zmluve o pripojení z 20. 11. 2008 o povinnosti Účastníka zaplatiť zmluvnú pokutu (v prípade porušenia zmluvných povinností a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku) je zrejmé, že ide o kumulatívne podmienky nároku postupcu na zmluvnú pokutu, zdôraznené aj spojkou „a“. Žalobca nepreukázal ani ekvivalent zvýhodnenia žalovaného zabezpečením predaja mobilného telefónu za zľavnenú cenu a nepreukázal ani splnenie predpokladov prípadnej zodpovednosti žalovaného za škodu (postupcu). Žalobca na preukázanie dôvodnosti svojho nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, teda preukázanie porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným neoznačil žiadny dôkaz až do vyhlásenia dokazovania za skončené, a tak s poukazom na § 120 ods. 1 OSP neunesol dôkazné bremeno preukázania pravdivosti svojho tvrdenia o nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súd ako predbežnú otázku predovšetkým skúmal platnosť dojednaní o povinnosti žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu. Pokladal za evidentné, že formulár „Dodatok k Zmluve o pripojení“ bol postupcom vyhotovený vopred dňa 20. 11. 2008 spolu s údajom o výške zmluvnej pokuty, keď žalobca individuálnosť dohody o zmluvnej pokute a jej výške vo formulárovom tlačive postupcu nepreukázal. S poukazom na § 53 ods. 3 OZ je aj v tejto spotrebiteľskej veci daná zákonná domnienka, že, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi postupcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané, pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak. Žalobca v danom prípade opak nepreukázal, preto súd konštatoval, že žalovaný štandardný formulár postupcu, ako dodávateľa v spotrebiteľských zmluvách, podpísal dňa 20. 11. 2008, bez možnosti ovplyvniť vopred pripravený text formuláru, ktorý v bode 4 dodatku, v spojitosti s Tabuľkou č. 1 Dodatku, obsahuje jednostranný záväzok žalovaného ako účastníka, v prípade porušenia niektorej z povinností podľa Dodatku, resp. Všeobecných podmienok, uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 15 000,- Sk. Teda v prípade, že žalovaný poruší povinnosť riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu, resp. nebude dodržiavať svoje (nešpecifikované) povinnosti v súlade so zmluvou o pripojení, Všeobecnými podmienkami, platným cenníkom a dodatkom

je, po následnom vypojení SIM karty, sankcionovaný zmluvnou pokutou vo výške 15 000,- Sk. Zmluvnou pokutou (ďalšou) v rovnakej výške je žalovaný sankcionovaný aj v prípade, ak počas doby viazanosti požiada o vypojenie z prevádzky, po následnom vypojení SIM karty, a v prípade, že sa počas doby viazanosti dopustí konania, na základe ktorého vznikne žalobcovi právo odstúpiť od zmluvy, po následnom vypojení SIM karty mu taktiež vzniká povinnosť zaplatiť žalobcovi na požiadanie (ďalšiu) zmluvnú pokutu vo výške 15 000,- Sk. V prípade porušenia ďalších 4 povinností z Dodatku, údajne (pre absenciu Všeobecných podmienok účinných v čase uzavretia zmluvy) uvedených v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok ako aj v čl. 5 bod 5.2 písm. a/, b/, c/, po následnom vypojení SIM karty, žalovanému vzniká povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu 4 x po 15 000,- Sk. V prípade porušenia len všetkých siedmich konkretizovaných povinností žalovaného, tomuto vzniká po následnom vypojení SIM karty povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 7 x 15 000,- Sk = 105 000,- Sk (3 485,36 eur), bez ohľadu na závažnosť porušenia povinností a čas porušenia povinností vo vzťahu k zmluvnej viazanosti žalovaného. Neuniklo pozornosti súdu, že pre prípad porušenia povinností postupcu ako dodávateľa (poskytovateľa) nie je v dodatku k zmluve o pripojení vôbec dojednaný prípadný nárok žalovaného ako spotrebiteľa, na zaplatenie zmluvnej pokuty postupcom ako dodávateľom, teda prípadné porušenie povinností postupcu ako dodávateľa nie je postihnuté povinnosťou postupcu zaplatiť zmluvnú pokutu v akejkoľvek výške. Podľa názoru súdu, jednostranná povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu [v úhrnnej výške 105 000,- Sk (3 485,36 eur)] sama o sebe spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch účastníkov spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca v danom prípade nárok na zmluvnú pokutu vo výške 497,91 eur odôvodnil skutkovým tvrdením, že žalovaný je sankcionovaný za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jeho SIM karta vypojená z prevádzky. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu (497,91 eur) z dôvodu omeškania žalovaného s úhradou faktúr za poskytnuté plnenia žalobcu, pričom toto omeškanie malo byť súčasne dôvodom na žalobcom nepreukázané odpojenie žalovaného dňa 19. 06. 2009 (čl. 39), teda v danom prípade vyúčtovaná zmluvná pokuta vo výške 497,91 eur bola sankciou za neuhradenie vyfakturovanej ceny služieb v úhrnnej výške 96,26 eur, keď zmluvná pokuta vo výške 497,91 eur zabezpečovala aj riadnu úhradu faktúr za poskytnuté služby žalobcom. Poukázal na to, že primeranosť zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať predovšetkým z pohľadu jej účelu, okolností, za ktorých bola dojednaná, výšky zabezpečeného záväzku a vzájomného pomeru výšky hlavného záväzku a zmluvnej pokuty. Z uvedeného je zřejmý nepomer medzi pôvodnou peňažnou povinnosťou žalovaného vo výške 96,26 eur. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že v danom prípade zmluvná pokuta spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa - žalovaného, ako slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskej zmluve. Bez povšimnutia neponechal súd ani skutočnosť, že žalovaného zaťažuje povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške za každé porušenie jeho viacerých povinností, bez ohľadu na to, kedy v priebehu zmluvnej viazanosti poruší niektorú (hociktorú) zo svojich zmluvných povinností. V danom prípade žalovaný neuhradil faktúry za služby splatné v 7. a v 8. mesiaci trvania zmluvného vzťahu účastníkov konania, pričom sa to v nárokovanej výške zmluvnej pokuty nijako nepremietlo. Predmetom zmluvy o pripojení, v znení jej dodatku, bola kúpa mobilného telefónu žalovaným za účastníkmi zmluvného vzťahu dohodnutú zľavnenú cenu (maximálne 1,- Sk s DPH). Z takto formulovaného predmetu zmluvy o pripojení nie je zřejmé zvýhodnenie žalovaného. Podľa názoru súdu sa nejedná o žalobcom tvrdené zvýhodnenie (benefit) žalovaného, keď účastníci zmluvy sa dohodli na cene predmetu zmluvy (maximálne 1,- Sk s DPH), bez ohľadu na pultovú cenu totožného mobilného telefónu v iných zmluvných vzťahoch, preto v danom prípade prípadná zľava z kúpnej ceny nie je plnením nad rozsah predmetu zmluvy o pripojení. Správnosti tohto záveru nasvedčuje aj simulovaná situácia, keď v prípade neodstrániteľnej vady žalovaným zakúpeného mobilného telefónu a odstúpenia žalovaného od zmluvy o pripojení, by žalovanému vznikol nárok len na vrátenie sumy 1,- Sk za vadný telefón, teda sumy, ktorú plnil on postupcovi pri zakúpení mobilného telefónu. Súd ďalej uviedol, že v súlade s § 53 ods. 1 OZ, v znení účinnom do 28. 02. 2010, súdnemu prieskumu nepodliehajú zmluvné podmienky súvisiace s predmetom zmluvy a cenou plnenia. Predmetná vec sa týka práva Európskej únie (smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; ďalej „smernica“). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je pomerne náročné na dodávateľov a významne chráni spotrebiteľov. Spotrebiteľ v spotrebiteľských zmluvách o pripojení, s výnimkou programu a podpisu zmluvy, takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy, preto je zakotvená v ustanovení § 54 OZ pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú spotrebiteľom, kontrolou zmluvných podmienok, poskytuje štát prostredníctvom súdov. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii spotrebiteľských zmlúv v neprospech spotrebiteľa je zjavná a viaceré rozhodnutia Súdného dvora EÚ na to poukazujú (napr. rozsudok C-168/05 Mostaza Claro, bod 25, 26, 27). Súdny sú zo zákona povinný podrobiť súdnej kontrole zmluvné podmienky s cieľom

vylúčiť zo života bežných spotrebiteľov neprimerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života, čo bolo nakoniec aj cieľom čl. 6 citovanej smernice 93/13 „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“. Vysoký počet súdnych sporov žalobcu so spotrebiteľmi indikuje potrebu podrobnej súdnej kontroly zmluvných podmienok a postupu žalobcu, a to v súlade s čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov), čl. 38 Charty základných práv EÚ (Politiky štátov zabezpečia vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov) a neprehliadnuteľnej judikatúry Súdneho dvora EÚ, najmä so zreteľom na povinnosť súdu ex offo zakročiť proti neprijateľným zmluvným podmienkam (C-240-244/98 Oceáno Grupo, C-473/00 Cofidis, C 76/10 POHOTOVOSŤ/F. a iné). Podľa ustálenej únijnej judikatúry, systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudky Súdneho dvora EÚ zo dňa 27. 06. 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, ako aj z 26. 10. 2006 Mostaza Claro, C-168/05, tiež čl. 37 uznesenia Súdneho dvora vo veci C 76/10 POHOTOVOSŤ/F.). S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že z dôvodu nepomeru práv a povinností zmluvných strán, keď v danom prípade (len) za nesplnenie povinnosti žalovaného zaplatiť za dodané služby vo výške 96,26 eur si žalobca uplatnil nárok na zmluvnú pokutu vo výške 497,91 eur, teda nárok na sankciu o 517,25 % vyššiu ako nesplnená povinnosť žalovaného, a najmä nemožnosť žalovaného ovplyvniť text zmluvných dojednaní o zmluvnej pokute v žalobcom vopred formulovanom tlačive Dodatku k zmluve o pripojení, súd zmluvné dojednania o povinnosti spotrebiteľa - žalovaného, ako účastníka zmluvy o pripojení - zaplatiť zmluvnú pokutu považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/ OZ v znení účinnom do 28. 02. 2010, keď žalobca požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok vo výške 96,26 eur, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu (497,91 eur) ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, pričom postupca je podľa zmluvných dojednaní oprávnený uplatniť si rovnakú zmluvnú pokutu (minimálne ešte šesť krát) po 497,91 eur aj v prípade iných porušení povinností žalovaného. Takéto zmluvné dojednanie oprávňujúce žalobcu uplatniť si zmluvnú pokutu minimálne 7 x po 497,91 eur, je vo vzťahu k spotrebiteľovi, zabezpečenej povinnosti a charakteru poskytovanej služby neprimerane vysoká a voči spotrebiteľovi likvidačná, keď za poskytnuté a odobraté služby musí spotrebiteľ zaplatiť, čomu nasvedčuje aj vyhovujúca časť výroku tohto rozsudku a za zakúpený mobilný telefón spotrebiteľ už zaplatil dohodnutú cenu. Tento výklad obsahu zmluvy je s poukazom na § 54 ods. 1, 2 OZ v citovanom znení pre spotrebiteľa aj priaznivejší, keďže spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (obdobne aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 20/2009 z 25. 01. 2011). V danom prípade súd mal za to, že povinnosť žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu bez jeho rovnocenného oprávnenia, ktorým by bola táto jeho povinnosť vyvážená, je zhoršením zmluvného postavenia žalovaného. Tento výklad sankčnej zmluvnej podmienky je aj eurokomformný, keď súdom poskytnutá ochrana spotrebiteľa je súladná s únijnou - komunitárnou judikatúrou. Konajúci súd o nepriamom výklade únijného práva pochybnosti nemal, a tak predbežnú otázku Súdnemu dvoru EÚ nepredložil.

Neprijateľná zmluvná podmienka je s poukazom na § 53 ods. 5 OZ v znení účinnom od 01. 01. 2008 (absolútne) neplatnou ako celok, preto je vylúčené prípadné moderovanie zmluvnej pokuty podľa ustanovenia § 545a OZ, ktoré nadobudlo účinnosť od 01. 01. 2008. Aj Súdny dvor ES v rozsudku zo 14. júna 2012 vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquín Calderón Camino konštatoval, že Vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Z uvedeného dôvodu (neprijateľná zmluvná podmienka) súd nárok žalobcu v časti zmluvnej pokuty vo výške 358,24 eur zamietol, bez akéhokoľvek uvažovania o jej znížení moderáciou. Obsahovo rovnaká zmluvná podmienka v obdobných spotrebiteľských zmluvách postupcu už bola predmetom súdnej kontroly a súdy ju (právoplatne) považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/32/2012, sp. zn. 7Co/2/2012, rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 11C/369/2011, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4C/81/2012, sp. zn. 9C/61/2012, ktoré sú prístupné aj verejnosti na stránkach Ministerstva spravodlivosti SR www.justice.gov.sk). S poukazom na § 53a ods. 1 OZ a citované právoplatné rozsudky je žalobca povinný zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Prvostupňový súd ďalej poukázal na názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrený v uznesení z 22. 11. 2011, č. k. IV. ÚS 499/2011-25 Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty

musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Aj EŠLP v rozsudku Beian proti Rumunsku konštatoval, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne. Napokon, povinnosť súdu rozhodovať v obdobných veciach rovnako a v prípade odklonu od judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody pre tento odklon, jednoznačne vyplýva aj z požiadaviek právnej teórie. Pravidlo, že kto sa chce odchýliť od súdneho precedensu alebo ustálenej judikatúry, musí pre odklon uviesť dostatočný dôvod (a teda nesie bremeno argumentácie) je považované za jedno zo základných pravidiel racionálnej právnej argumentácie (Např. ALEXY, R.: A Theory of Legal Argumentation. A Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification. Oxford: Clarendon Press, 1989, s. 277 - 278)". (cit. Wilfling; www.otvorené právo.sk).

Ak nie sú splnené podmienky pre zaviazanie žalovaného na plnenie žalované titulom zmluvnej pokuty, nemožno dosiahnuť plnenie sumy 497,91 eur na rovnakom skutkovom základe a na základe tých istých skutočností z iného, ako uplatneného právneho dôvodu (zmluvná pokuta), keďže žalobca v danom prípade nenavrhol zmenu petitu na základe iných skutkových okolností. Súd v súlade s § 153 ods. 3 OSP vo výroku rozsudku určil, ktorú zmluvnú podmienku považuje za neprijateľnú, pričom takéto určenie je v danom prípade dôvodné aj podľa § 153 ods. 4 OSP. Pretože žalovaný svoj dlh riadne a včas neuhradil, dostal sa do omeškania s jeho plnením. Žalobca sa domáhal zaviazania žalovaného na zaplatenie špecifikovaného úroku z omeškania ročne z jednotlivých súm postúpených pohľadávok odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty splatnosti jednotlivých faktúr špecifikovaných v návrhu, až do zaplatenia fakturovaných súm. Súd uplatnený nárok žalobcu na úrok z omeškania z jednotlivých fakturovaných peňažných záväzkov žalovaného, s výnimkou zmluvnej pokuty, považoval s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3, vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. za dôvodný, keďže k 12. 06. 2009, 12. 07. 2009 a aj 12. 08. 2009 bola základná úroková sadzba ECB vo výške 1 %, pričom žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky. Súd preto o úroku z omeškania rozhodol tak, ako uviedol vo výroku tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania návrh zamietol.

V spore bol žalobca len čiastočne úspešný pričom jeho neúspech v časti zmluvnej pokuty je úspechom žalovaného, a tak súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Lehotu na plnenie súd žalovanému určil v súlade s § 160 ods. 1 OSP, keď nezamestnanému žalovanému uložil súdom priznanú sumu s príslušenstvom zaplatiť v lehote do 31. 08. 2012.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v časti výroku o zamietnutí zmluvnej pokuty s príslušenstvom a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 497,90 eura s 9 % p.a. úrokmi z omeškania zo sumy 497,90 eura odo dňa 12. 05. 2010 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania a trovy odvolacieho konania, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Poukázal na to, že súd zamietol nárok žalobcu na náhradu zmluvnej pokuty z dôvodu nepreukázania porušenia povinností zo strany žalovaného, avšak skutočnosti uvedené žalobcom neboli žiadnym spôsobom rozporované. Žalobca vo svojej žalobe uviedol faktúry, ktoré žalovaný neuhradil, a teda už časť žalovanej pohľadávky predstavuje samotné porušenie zmluvného vzťahu žalovaným. Žalobcovi preto nie je známe, ako ešte mal preukázať porušenie povinností žalovaným, keď predložil neuhradené faktúry, preukazujúce, že si žalovaný neplnil povinnosti platiť za poskytnuté služby riadne a včas. V spore o zaplatenie dlžnej sumy za poskytnuté telekomunikačné služby a zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovo bremeno tvrdenia

spočíva v tom, že právny predchodca žalobcu so žalovaným ako účastníkom konania uzavrel zmluvu o pripojení a žalovaný právne predchodcovi žalobcu cenu riadne a včas nezaplatil, a teda nastalo porušenie zmluvných podmienok žalovaným, vypojenie SIM karty z prevádzky a vyúčtovanie zmluvnej pokuty. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno len pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva bola uzavretá. Túto skutočnosť žalobca riadne preukázal Zmluvou o pripojení a Dodatkom k Zmluve o pripojení, ktoré boli spolu so žalobou predložené súdu. Žalobca uniesol bremeno tvrdenia i dôkazné bremeno a žalovaný tvrdenia žalobcu nijako nerozporoval. Z jeho súhlasu je zrejmé, že si je vedomý porušenia zmluvných povinností ako i následkov uvedených porušení dohodnutých v zmluve. Ak by existoval rozpor s tvrdením žalobcu, žalovaný bol povinný daný rozpor namietnuť a predložiť o ním tvrdenej skutočnosti dôkazy. Zo strany súdu došlo k procesnému znevýhodneniu žalobcu a tým k zásadnému porušeniu rovného postavenia účastníkov konania garantovaného § 18 OSP ako aj čl. 47 ods. 3 Ústavy SR. K forme uzavretej zmluvy o pripojení žalobca uviedol, že formu zmluvy o pripojení, ktorú používal žalobca nemožno bezvýhradne považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý žalovanému neumožňuje ovplyvniť jej obsah, práve naopak, žalovaný mohol ovplyvniť obsah zmluvnej pokuty výberom druhu mobilného telefónu, napríklad vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón. Poukázal na to, že v podobnom zmysle sa vyjadruje aj Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení sp. zn. 8Co/385/2011 zo dňa 29. 03. 2011. Aj na základe tohto rozsudku žalovaný mal možnosť vybrať si operátora aj zľavnený mobilný telefón a volací program, z ktorého mu vyplynie výška zmluvnej pokuty. Žalobca je presvedčený, že je potrebné posudzovať otázku prijateľnosti výšky zmluvnej pokuty v čase, kedy vznikal zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným v čase, keď bola podpísaná zmluva o pripojení, resp. dodatok k nej. Dohodnutá zmluvná pokuta nie je ovplyvnená výškou nezaplatených faktúr za telefonické služby ani dobou, kedy došlo k porušeniu povinností zo strany žalovaného. Výška zmluvnej pokuty závisí od hodnoty poskytnutých benefitov v čase uzavretia zmluvy (hodnota dotácie za mobilný telefón, hodnota iných poskytovaných benefitov). Výška zmluvnej pokuty je teda závislá od rizika, ktoré môže právne predchodcovi žalobcu vzniknúť v prípade, ak žalovaný načerpá všetky benefity a nebude plniť svoje povinnosti zo zmluvy. Primeranosť zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať z hľadiska hodnoty poskytnutého mobilného telefónu, ktorý musel právny predchodca žalobcu fakticky financovať (úverovať) zo svojich prostriedkov a z hodnoty ostatných poskytnutých benefitov ako priamych investícií právneho predchodcu žalobcu. Výšku zmluvnej pokuty pritom nie je možné odstupňovať v závislosti od času, ktorý zostáva do konca doby viazanosti, pretože právne predchodcovi žalobcu sa na začiatku doby viazanosti vracajú nepriame investície vynaložené v súvislosti s poskytnutím telekomunikačných služieb žalovanému (poskytovanie vedľajších podporných telekomunikačných služieb a administratívnych výdavkov), ktoré nielen na začiatku právneho vzťahu so žalobcom, ale aj počas celého obdobia poskytovania služieb vynakladá. K návratnosti priamych investícií (vo forme benefitov financovaných právne predchodcom žalobcu) preto dochádza až neskôr. Návratnosť priamych investícií nie je priamo úmerná dĺžke doby, ktorou sú zmluvné strany viazané podľa Zmluvy/Dodatku k pripojení, ale má progresívny charakter (čím dlhšie je účastník zmluvným vzťahom viazaný, tým vyššia suma sa vracia žalobcovi z priamych investícií). Výšku uplatnenej zmluvnej pokuty teda nie je možné meniť a znižovať v závislosti od času porušenia povinností zo strany žalovaného. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bolo práve poskytnutie plnenia zo strany právneho predchodcu žalobcu vo forme mobilného telefónu vo zvýhodnenej cene ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu právny predchodca žalobcu musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. K primeranosti zmluvnej pokuty žalobca poukázal na právnu úpravu obsiahnutú v § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa považuje za primeranú sankcia do výšky poskytnutej hodnoty peňažných prostriedkov, pričom ak sankcie dosiahnu hodnotu poskytnutých peňažných prostriedkov je možné ako sankciu ďalej len uplatňovať úroky z omeškania v zmysle nariadenia. V žiadnom inom predpise právneho poriadku Slovenskej republiky sa nevymedzuje pojem „primeraná sankcia“. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo teda naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane žalobcu, ktorá žalobcovi vznikne v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu so žalobcom. Neplnením záväzku viazanosti zo strany žalovaného vzniká na strane žalobcu škoda v sume rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a akciovou cenou mobilného telefónu a zároveň aj v sume poskytnutých iných výhod a benefitov. Práve zmluvná pokuta v danom prípade plní paušalizovanú náhradu takto vzniknutej škody na strane žalobcu. Pri neexistencii zmluvnej pokuty za porušenie povinností zo strany zákazníka, v dôsledku ktorého dochádza k vypojeniu SIM karty z prevádzky, a teda k prerušeniu využívania a tým aj platenia za služby zo strany zákazníka, by podnik nemohol zákazníkom poskytnúť benefit v podobe získania

mobilného telefónu v akciovnej cene, ale musel by mobilný telefón poskytnúť za plné neakciové ceny. Ak má zmluvná pokuta plniť prevenčnú funkciu, jej výška musí do určitej miery byť vyššia ako je skutočná hodnota výhody, ktorú zákazník z toho získava. V opačnom prípade by sa zákazníkovi neoplatilo záväzky plniť, nakoľko ich neplnením aj tak získava a nič ne stráca. Funkcia zmluvnej pokuty, ako zabezpečovacieho prostriedku, spočíva predovšetkým v tom, že hrozbou majetkovej ujmy núti dlžníka, aby sa včas a riadne pripravil na splnenie zmluvnej povinnosti a potom včas a riadne splnil. Táto hrozba musí byť dostatočne kvantifikovaná na to, aby svoj účel splnila. Súd prvého stupňa uvádza, že kumuláciou zmluvných pokút za porušenie všetkých povinností uvedených v Dodatku a Všeobecných podmienkach by mohol žalobca úhrnne žiadať zmluvnú pokutu vo výške 105 000,- Sk. Takéto vyčíslenie zmluvnej pokuty je v absolútnom rozpore so zmluvou o pripojení. Právny predchodca žalobcu žiada za akýkoľvek počet porušení zmluvy o pripojení vždy iba jednu zmluvnú pokutu, preto súd prvého stupňa nesprávne zhodnotil predložené dokumenty a z toho dôvodu prišiel k nesprávnym zisteniam.

Žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu a žiadal, aby odvolací súd odvolanie žalobcu v celom rozsahu odmietol. Argumentácia žalobcu o dôvodnosti nároku na zmluvnú pokutu nemá oporu v zákone a neodpovedá ani zisteným skutočnostiam. K uvádzanému porušeniu rovnakého postavenia strán pred súdom žalovaný poznamenal, že ide o nepravdivé tvrdenie, keď žalobca je zastúpený silným tímom právnikov proti nemu bez právnického vzdelania. Ani tvrdenia žalobcu v bode VI. odvolania nemajú oporu v zákone, lebo poskytnutá služba bez mobilného telefónu je nefunkčná a vôbec by sa nedala využívať. Nesúhlasil ani s argumentáciou žalobcu v bode VII: o primeranosti zmluvnej pokuty s poukazom na ust. § 3a ods. 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. (per analógia), pretože uvedené nariadenie hovorí o poskytnutých peňažných prostriedkoch, ktoré svoju hodnotu nestrácajú rovnako rýchlo ako spotrebná elektronika, ktorá už po 6 mesiacoch má hodnotu o 30-50 % nižšiu. Žalovaný v rámci dohodnutého zmluvného vzťahu v poplatkoch za služby uhrádzal v hovornom jednak platbu za službu (čo netvorilo viac ako 50 % zo skutočnej hodnoty služby) a ďalšia časť poplatku išla na splácanie poskytnutého mobilného telefónu, preto je uvedená zmluvná pokuta neprijateľná, odporuje dobrým mravom, a preto je nezákonná.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok, okrem výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, v zmysle zásad vyjadrených v § 212 OSP spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené nebol dotknutý odvolaním účastníkov, preto nepodliehal preskúmvaniu odvolacím súdom a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2, 3 OSP). Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, následne o veci správne rozhodol a skutkové zistenia prvostupňového súdu zodpovedajú vykonanému dokazovaniu, preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie jeho vecnej správnosti uvádza nasledovné dôvody:

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o pripojení, t. j. k 20. 11. 2008, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Citované ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že predovšetkým

spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom

na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a

táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (pre porovnanie uznesenie IV. ÚS 55/2011). Ide o podmienky, ktoré

sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa, a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 OZ). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. V danom štádiu konania je jeho predmetom zaplatenie zmluvnej pokuty vyplývajúcej z Dodatku k Zmluve o pripojení, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že účastníci si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je povinný zaplatiť účastník pre prípad porušenia povinností plynúcich zo zmluvy. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, nemôže však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v § 3 Občianskeho zákonníka,

a teda nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

V danom prípade žalovaný podľa Zmluvy o pripojení na tlačive vyplnenom spoločnosťou T-Mobile, a.s. dňa 20. 11. 2008 potvrdil prevzatie mikroprocesorovej SIM karty č. XXXXXXXXX pre program služieb Vo veľkom 200 a z Dodatku k tejto zmluve o pripojení vyplýva, že jeho predmetom bol aj predaj mobilného telefónu NOKIA N 95 za maximálnu kúpnu cenu 1,- Sk, pričom žalovaný sa zaviazal užívať mesačný program po dobu 24 mesiacov a v prípade porušenia v bode 4 Dodatku špecifikovaných zmluvných povinností a následného vypožičania SIM karty zo strany podniku, sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 15 000,- Sk (t. č. 497,91 eura). Podstatným v tomto smere je, že takto dojednaná zmluvná pokuta zaväzovala žalovaného k zaplateniu zmluvnej pokuty v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda 24 mesiacov, a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované žalobcom, riadne platil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere žalobca nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch

týchto prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné. Súd prvého stupňa správne uzavrel, že dojednané zmluvné pokuty upravené v obchodných podmienkach žalobcu, a ktoré sú súčasťou Dodatku k Zmluve o pripojení uzatvorenej so žalovaným sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami a podľa § 53 ods. 5 sú neplatné. Prvostupňový súd správne odôvodnil aj skutočnosť, prečo nebolo možné použiť moderačné právo vo vzťahu k výške zmluvných pokút. Sám žalobca svojou praxou potvrdzuje predovšetkým neefektívnosť moderovania zmluvných pokút. Súdny vo viacerých prípadoch znížili zmluvné pokuty a žalobca ich naďalej používa. Značné množstvo spotrebiteľov nepodá odpor proti platobnému rozkazu a vec sa v takom prípade končí bez moderácie zmluvnej pokuty (pre porovnanie rozsudok súdneho dvora Océano grupo editorial, spojené prípady C 240/98 a 244/98, „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky“). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že osobitné normy § 52 a nasl. OZ, ktoré regulujú spotrebiteľské vzťahy (B2C - Business to Consumer) majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkového práva v Občianskom zákonníku. Moderačné ustanovenie v § 545a OZ reguluje aj nespotebiteľské vzťahy (C2C, Consumer to Consumer). Niet dôvodu nereflektovať na zásadu špeciálnej osobitnej normy a v danom prípade osobitnej normy určenej na ochranu spotrebiteľa. Ustanovenia o ochrane spotrebiteľa majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkovoprávnej časti kódexu. Rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá vo vzťahu k zaplateniu zmluvnej pokuty je preto vecne správny. Podobne správnym spôsobom postupoval súd prvého stupňa, ak vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok uvádzaných v bode 4 Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 20. 11. 2008 č. MT GSM XXXXXXXXXX, keď v tomto smere postupoval v súlade s ustanovením § 153 ods. 3, 4 OSP. V súlade s týmto zákonným ustanovením môže súd v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľná. Odvolací súd poukazuje aj na to, že slovné spojenie uvádzané v Dodatku k Zmluve o pripojení pod bodom 2.5 v znení: „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktovej povinnosti uvedenej v bode I písm. b/ alebo v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku“ je neprijateľná a neakceptovateľná, pretože vyvoláva neurčitý okruh rôznych porušení alebo vzťahov. Je nutné zdôrazniť, že zmluvná pokuta za nezaplatenie splatnej ceny služby, ktorá je vo výške 15 000,- Sk (497,91 eura) a ktorá nezahŕňa intenzitu porušenia povinností je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dojednanie zmluvnej pokuty ako i jej výšky má byť zásadne vecou vzájomnej dohody zmluvných strán. Aj keď zákon výslovne neupravoval obmedzenia pri dohodách o výške zmluvnej pokuty, aj tak je potrebné zmluvnú pokutu posudzovať z hľadiska právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv. Odvolací súd nepopiera význam zmluvnej pokuty, ale pri jej dojednaní je treba dbať na skutočný zmysel a cieľ tohto inštitútu zvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. Žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť v rámci štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorá bola dodávateľom vopred pripravená, ovplyvniť zmluvné podmienky ani výšku zmluvnej pokuty. Nie je pritom právne významné, či aj dôjde reálne k porušeniu povinností zo strany spotrebiteľa, s ktorou je spájaná neprijateľná zmluvná pokuta, ale dôležité je, či objektívne zmluvná podmienka vyvoláva značný nepomer v právach a povinnostiach zúčastnených strán. Tvrdenia žalobcu v odvolaní, že možnosť ovplyvniť obsah zmluvy o pripojení je daná tým, že žalovaný si sám mohol vybrať druh mobilného telefónu, pretože model telefónu ovplyvňuje rozdiel výšky štandardnej a akciovej ceny, a teda aj výšku zmluvnej pokuty, odvolací súd nepovažuje za dôkaz, ktorý by preukázal možnosť žalovaného ako spotrebiteľa ovplyvniť obsah dojednaní o zmluvnej pokute. Vzhľadom k podrobným dôvodom prvostupňového súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za vecne správny aj výrok napadnutého rozsudku v časti o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a za vecne správne považuje aj rozhodnutie o náhrade trov konania, preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku návrhu, o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky ako aj výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní mal žalovaný plný úspech a vzniklo mu tak právo na náhradu trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 OSP), žiadne trovy mu však nevznikli, preto mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v tomto senáte odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.